

Zmizelí sousedé aneb po stopách hořických Židů

Hledačka, která připomíná nejnámější židovské památky v severní části města

Obtížnost hledačky: nenáročná, v některých částech stoupání a nerovný terén

Délka hledačky: 2 km

Doporučené vybavení: tužka, mapa

Začátek hledačky: u budovy městského muzea, náměstí J. z Poděbrad 160, Hořice

Konec hledačky: po nalezení pokladu

Kdy je vhodné hledačku procházet: celoročně, neprůchodná je v termínu konání motocyklových závodů

ZASTAVENÍ PRVNÍ - MĚSTSKÉ MUZEUM

Muzeum střeží vzácné poklady,
o životě předků staré doklady,
knihy, kroje, mince i truhlice,
všechno je zajímavé velice.

Před muzeem začíná naše hledání,
osudů židovských postupné skládání,
po dlouhá staletí s námi tu žili,
mnoho dobrého pro město učinili.

1. otázka

Napiš, které zvíře vidíš na atice muzea (atika = dekorativní prvek nad hlavní římsou, který opticky zvyšuje budovu). Název zvířete uveď ve 4. pádě:

— — —
14 11

2. otázka

Napiš, kolik antických sloupů zdobí fasádu v 1. poschodí:

— — — — —
1 17

Po náměstí k severu nyní se vydej,
až k domu Levitovu, zde posečkej,
pradávným příběhům naslouchej
a do paměti si je ukládej.

ZASTAVENÍ DRUHÉ - LEVITŮV DŮM (čp. 164)

Doktor Vít Levit kdysi tu žil,
nemocné, zraněné ochotně léčil.
Byl to muž čestný a vlastenec,
chudiny hořické dobrodinec.

Vyléčil též mnoho vojáků,
Prušáků, Sasů i Rakušáků,

po té kruté bitvě u Králové Hradce
v roce 1866, čest jeho památce.

Syn jeho Eugen také zde žil,
stal se též doktorem, mnohé léčil,
založil v Hořicích nemocnici,
provedl nejednu operaci.

Vnukové Jan a Vít nemeškali,
studia lékařská vykonali.
Jan byl slavným českým chirurgem,
z rasových důvodů pak byl umučen.

Bratr Vít měl štěstí k tomu,
z Terezína po válce vrátil se domů.
Dvě dcery pak k otcově radosti
léčily též lidi od bolesti.

3. otázka

Napiš, kolika let se dožil génius s duší dítěte, hlasem Peruna a dobrotou anděla:

— — — — —
12

Dům U Štěstěny, s papírnictvím dole,
ukáže ti cestu dále, k nové židovské škole (čp. 167),
v letech pradávných se tu židovské děti učily,
později pak do městských obecných škol chodily.

Pak přejdi do Karlovy ulice naproti,
žili v ní Židé od nepaměti.
Židovská to čtvrť kdysi bývala,
dvacítkou židovských domů v ní stávala.
Otoč se poutniče na levé noze
a dojdi Tovární uličkou k synagoze.

ZASTAVENÍ TŘETÍ - SYNAGOGA

Ten dům slavný před zraky téměř skryt,
proměněn roky, staletími, má z desatera štít.
Ta příkázání Mojžíš přinesl z hory Sinaje,
stanou se vnitřní pravdou toho, kdo k nim dozraje.

Základní kámen synagogy roku sedmnáct set dvacet šest
usnadnil Židů setkávání, zde víra mohla sílit, kvést.
Vedle stála stará škola a rostl počet dětí,
hebrejštiny, náboženství, čas dál plyne, letí.

I zdejší rabín dle pramenů vždy měl tu kde žít,
jeden z nich let třiatřicet obýval zde byt.

Dům Modlitby. Svědek němý, tichý, časů dobrých, zlých,
činů temna, hněvu, zloby, pýchy. Ten tam je šťastný smích.

4. otázka:

Na deskách najdi letopočet, jeho třetí číslici vynásob dvěma
a získáš tak číslici do tajenky i počet přikázání, která jsou na deskách.

— — — — —
16

Dům dál nám bude připomínat časy dávné, zašlé, minulé
a my teď tiše s úctou v srdci odtud zpátky couváme.
Zpět pár kroků ulicí prastarou, ještě kousek k Lidlu,
kde dá se koupit téměř všechno, snad i něco k jídlu.

ZASTAVENÍ ČTVRTÉ - HIRSCHOVA VILA

Naproti dům č. p. čtyři, devět, pět
je smutným symbolem bolestných let.
Hirschovy rodiny domov to býval,
klapot z tkalcovny tu vesele zníval.
Továrny textilní přinesly naději,
že žít se zde bude o něco snadněji.

Zloba a nenávist, nacisté vše změní,
z teplého domova stane se vězení.
Žlutou hvězdu válka jim přišije,
kdo tohle běsnění proboha přežije?

Konec se blíží, továrna hoří
a oni zmizeli v nelidském hoří.

5. otázka:

Co podpírá šest mohutných sloupů Hirschovy vily?

— — — — —
2 10

6. otázka:

Jaký materiál byl použit na tyto sloupy?

— — — — —
7 15 9

Do kopce Karlovou ulicí, co Židovská bývala,
turistické značení povede tě do ulice Škrétova.
Vousáč v zahradě a lavička pro šneka napoví,
kde se tvé kroky za chvíli zastaví.

ZASTAVENÍ PÁTÉ - ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Železná brána, kamenná zeď
střeží klid zemřelých před lety i teď.
Náhrobky v trávě zvané stély
k nohám mrtvého zapuštěny,
písmem i jazykem hebrejským,
mnohdy též symbolem typickým
zvěstují nám,
kdo z hořických Židů pod nimi pochován.

Rukou pár v úkonu žehnání
potomka kohenu oznámí,
symbolem konvice označen,
kdo k rodu levitů příslušen.
Kamínkem zdobí ten, kdo navštíví je,
co vzpomínku dávných zvyků Izraele.

Areál hřbitova doplněn márnicí,
je dodnes patrná v severní části zdi.
U jižní zas dům správce postaven,
ve kterém hlídač žil, by chránil posvěcenou zem.

Na prahu století dvacátého
nestačí k plnění účelu svého.
Na vršku Gothardu založen hřbitov nový,
jehož modlitebna jediná dnes tam stojí.

7. otázka:

Co nepatří k symbolu židovské hvězdy, která je uprostřed brány židovského hřbitova?

3 8 5 6

Až vyjdeš od hřbitova, běž kousek dolů,
pak zahni vlevo u rohového domu.
Ulicí Štorchovou teď trochu přidej,
běž pořád za nosem a nikde neuhýbej.
Na konci ulice garáže stojí,
tam se dej doprava, pozor jsou tam schody.

ZASTAVENÍ ŠESTÉ - GOLDSCHMIDTOVA VILA

U domu č. 863 zastav svoje kroky
a otoč zrak svůj doleva.
Ve velké zahradě vila tu stojí,
ukryta v závoji listů a chvojí.
Její sláva sice zašla docela,
ale už zase vstává z popela.

Bratři Goldschmidtové vilu vystavěli,
a to ve stylu toskánském,

několik textilních továren ve městě měli:
na Borku, v Žižkově ulici a za Habrem.

8. otázka:

Který stavební materiál byl použit na obvodové zdivo vily kromě pískovce?

— — 13 — —

Teď vydej se dál z kopce dolů po nerovném chodníku,
kol křížku památného a zeleného trávníku,
vlevo bývalá tkalcovna, vpravo rynek Hankův,
zatoč směrem doprava a dojdi až k zámku.

Dál pokračuj po chodníku ke značenému přechodu,
bezpečně pak po něm přejdi, mineš velkou budovu.
V ní kdysi býval soud, teď je to sídlo policie,
střeží ji socha spravedlnosti – Justicie.

Ty pokračuj dolů směrem k radnici
a u domu č. 231 přejdi zase silnici.
Jaro, léto, podzim, zima, stromoví,
kde hledat poklad ti tajenka napoví.

Tajenka:

1 2 3 U 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

Hledačku společně vytvořily: PhDr. Oldřiška Tomíčková, Hana Škvrnová, Mgr. Marie Plášilová,
Stanislava Najmanová, Irena Burešová k připomenutí 75. výročí transportu hořických Židů do
terezinského ghetta.